

ID: 110241

Zpeněžování

Byl-li majetek tvořící předmět zajištění (zástavu) v souladu se zákonem zpeněžen v exekučním řízení a byl-li dosažený výtěžek takového zpeněžení postupem podle § 46 odst. 7 exekučního řádu předán do majetkové podstaty dlužníka, kde má být vydán zajištěnému (zástavnímu) věřiteli, jehož zástavní právo v exekučním řízení zaniklo podle § 337h odst. 1 o. s. ř., nenáleží insolvenčnímu správci dlužníka odměna za zpeněžení předmětu zajištění, kterou by si postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohl odečíst od výtěžku zpeněžení předmětu zajištění před jeho vydáním zajištěnému věřiteli.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 180/2017-B-36, ze dne 29.7.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníka M. N., narozeného XY, bytem XY, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. KSBR 44 INS XY, o vydání výtěžku zpeněžení zajištěnému věřiteli, o dovolání Administrace insolvencí CITY TOWER, v. o. s., se sídlem v P., insolvenčního správce dlužníka, proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. září 2017, č. j. KSBR 44 INS XY, 4 VSOL XY tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

[1] Usnesením ze dne 28. července 2017, č. j. KSBR 44 INS XY, Krajský soud v Brně (dále jen „insolvenční soud“):

1/ Udělil insolvenčnímu správci dlužníka (Administraci insolvencí CITY TOWER, v. o. s.) souhlas s vydáním výtěžku zpeněžení označené bytové jednotky, a to:

- ve výši 144.932,83 Kč zajištěnému věřiteli č. 18 (Finanční úřad pro Olomoucký kraj, Územní pracoviště v Prostějově),

- ve výši 710.573,66 Kč zajištěnému věřiteli č. 10 (MONETA Auto, s. r. o.)

s tím, že tyto částky je insolvenční správce povinen vyplatit zajištěným věřitelům do 15 dnů od právní moci usnesení (bod I. výroku).

2/ Zamítl návrh insolvenčního správce, aby mu byla vyplacena záloha na odměnu (bod II. výroku).

[2] Insolvenční soud – vycházející z ustanovení § 38, § 167, § 229 odst. 3 písm. a/, § 298 a § 305 odst. 1 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) – poukázal na to, že předmět zajištění (bytovou jednotku) zpeněžil soudní exekutor v exekučním řízení za částku 1.028.000 Kč a po odečtení jeho odměny činí výtěžek zpeněžení 855.506,49 Kč. Náklady spojené se správou a se zpeněžením zajištění nevznikly. Ke zpeněžení došlo před rozhodnutím o úpadku dlužníka, tedy v době, kdy osobou s dispozičními oprávněními byl dlužník, takže insolvenční správce nevyvinul, ani nemohl vyvinout jakoukoli činnost směřující ke zpeněžení zajištění. Kdyby insolvenční soud odečetl od výtěžku zpeněžení odměnu insolvenčního správce, pak by za stejnou činnost (zpeněžení) byly odměněny dva subjekty (soudní exekutor i insolvenční správce). Jelikož insolvenční soud nepřiznal insolvenčnímu správci nárok na odměnu, nemohl mu povolit ani čerpání zálohy na odměnu.

[3] K odvolání insolvenčního správce Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 21. září 2017, č. j. KSBR 44 INS XY, 4 VSOL XY, potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

[4] Odvolací soud – vycházející z ustanovení § 5 písm. a/ a § 298 insolvenčního zákona a z ustanovení §

46 odst. 7 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekučního řádu), a o změně dalších zákonů – dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k následujícím závěrům:

[5] Bytová jednotka byla po zahájení insolvenčního řízení (4. srpna 2016) zpeněžena soudním exekutorem (17. října 2016) se svolením insolvenčního soudu (podle usnesení ze dne 11. října 2016, které nabylo právní moci 1. listopadu 2016). Soudní exekutor pak vydal výtěžek zpeněžení zajištění insolvenčnímu správci po odečtení nákladů exekuce postupem podle § 46 odst. 7 exekučního řádu.

[6] Insolvenční správce nezpeněžoval bytovou jednotku v insolvenčním řízení, čehož důsledkem je, že náklady spojené se „správou a zpeněžením a odměnou“ nebudou příslušet jemu, nýbrž soudnímu exekutoru podle pravidel stanovených v § 46 odst. 7 exekučního řádu.

[7] Přiznání odměny insolvenčnímu správci brání i základní zásady insolvenčního řízení, neboť odečtení dvojí odměny za jediné zpeněžení zajištěného majetku by bylo v rozporu s ustanovením § 5 písm. a/ insolvenčního zákona. Pouhé převzetí výtěžku zpeněžení provedeného exekutorem, postupem podle ustanovení § 46 odst. 7 exekučního řádu, není vymožením pohledávek, za které by insolvenčnímu správci náležela odměna.

[8] Insolvenční soud tedy postupoval správně, jestliže výtěžek zpeněžení, z něž si soudní exekutor srazil odměnu, rozdělil mezi zajištěné věřitele s prvním a druhým pořadím podle výše jejich pohledávek (§ 167 odst. 1 insolvenčního zákona), čímž pohledávka zajištěného věřitele č. 18 byla uspokojena v plném rozsahu a pohledávka zajištěného věřitele č. 10 zčásti.

[9] Proti usnesení odvolacího soudu podal insolvenční správce dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, a to otázky: Má na stanovení odměny insolvenčního správce vliv skutečnost, že ke zpeněžení zajištěného majetku došlo v exekučním řízení a nikoli v insolvenčním řízení?

[10] Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

[11] V mezích uplatněného dovolacího důvodu nesouhlasí dovolatel s názorem odvolacího soudu, že mu za činnosti související s vydáním výtěžku zpeněžení nenáleží žádná odměna. Mínil, že takový názor odporuje judikatuře Nejvyššího soudu, konkrétně závěrům obsaženým v rozhodnutí ze dne 30. listopadu 2015, sen. zn. 29 ICdo 56/2013 [jde o rozsudek uveřejněný pod číslem 107/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 107/2016)].

[12] Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 29. září 2017) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

[13] Dovolání v dané věci je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení otázky dovoláním předestřené jde o věc dovolacím soudem neřešenou.

[14] Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

[15] Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

[16] Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona, exekučního řádu a občanského soudního řádu:

§ 2 (insolvenčního zákona)

Pro účely tohoto zákona se rozumí

(...)

e/ majetkovou podstatou majetek určený k uspokojení dlužnickových věřitelů,

(...)

g/ zajištěným věřitelem věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy,

(...)

§ 38 (insolvenčního zákona)

(1) Insolvenční správce má právo na odměnu a náhradu hotových výdajů. V případě konkursu se výše odměny určí z počtu přezkoumaných přihlášek pohledávek a z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi věřitele. Je-li insolvenční správce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží mu k odměně a k náhradě hotových výdajů částka odpovídající této dani, kterou je insolvenční správce povinen z odměny a z náhrady hotových výdajů odvést podle zvláštního právního předpisu.

(...)

(3) Vyúčtování odměny a hotových výdajů provede insolvenční správce v konečné zprávě, a není-li jí, ve zprávě o své činnosti. Insolvenční soud může podle okolností případu po projednání s věřitelským výborem odměnu insolvenčního správce přiměřeně zvýšit nebo snížit. Důvodem ke snížení odměny je zejména skutečnost, že insolvenční správce porušil některou ze svých povinností nebo že nenavrhl provedení částečného rozvrhu, ačkoliv to stav zpeněžení majetkové podstaty umožňoval.

(4) Insolvenční soud může v průběhu insolvenčního řízení rozhodnout o vyplacení zálohy odměny a hotových výdajů insolvenčnímu správci, a to i opětovně.

(...)

(6) Způsob určení odměny, některých hotových výdajů insolvenčního správce a způsob jejich úhrady státem stanoví prováděcí právní předpis.

§ 82 (insolvenčního zákona)

(...)

(2) Předběžným opatřením může insolvenční soud v době do rozhodnutí o insolvenčním návrhu také

(...)

b/ omezit z důvodů hodných zvláštního zřetele způsobem stanoveným v předběžném opatření některý z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení uvedených v § 109 odst. 1 písm. b/ a c/, neodporuje-li to společnému zájmu věřitelů, nebo

(...)

§ 109 (insolvenčního zákona)

(1) Se zahájením insolvenčního řízení se spojují tyto účinky:

(...)

c/ výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Pro pohledávky za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávky jim na roveň postavené (§ 169) však lze provést nebo vést výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka, na základě rozhodnutí insolvenčního soudu vydaného podle § 203 odst. 5 a s omezeními tímto rozhodnutím založenými. Není-li dále stanoveno jinak, výkon rozhodnutí nebo exekuce se i nadále nařizuje nebo zahajuje a provádí proti povinnému,
(...)

§ 166 (insolvenčního zákona)

Zajištění věřitelé uplatňují své pohledávky přihláškou pohledávky, v níž se musí dovolat svého zajištění, uvést okolnosti, které je osvědčují, a připojit listiny, které se toho týkají. To platí i tehdy, jde-li o zajištěné věřitele, kteří mohou pohledávku vůči dlužníku uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění.

Zpeněžení majetkové podstaty § 283 (insolvenčního zákona)

(1) Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. Za zpeněžení se k tomuto účelu považuje i využití bankovních kont dlužníka a jeho peněžní hotovosti. Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí i úplatné postoupení dlužníkových pohledávek; ujednáními, která tomu brání, není insolvenční správce omezen.

(2) Ke zpeněžení majetkové podstaty lze přikročit teprve po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu, nejdříve však po první schůzi věřitelů, pokud nejde o věci bezprostředně ohrožené zkrásovou nebo znehodnocením anebo pokud insolvenční soud nepovolí výjimku.
(...)

§ 298 (insolvenčního zákona)

(1) Zajištění věřitelé mají právo, aby jejich pohledávka byla uspokojena z výtěžku zpeněžení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla zajištěna.

(2) Výtěžek zpeněžení po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením podle odstavce 4, nestanoví-li insolvenční soud jinak, a po odečtení částky připadající na odměnu insolvenčního správce vydá insolvenční správce se souhlasem insolvenčního soudu zajištěnému věřiteli.
(...)

§ 46 (exekučního řádu)

(...)

(7) Je-li exekuční řízení podle zvláštního právního předpisu přerušeno nebo zvláštní právní předpis stanoví, že exekuci nelze provést, exekutor nečiní žádné úkony, jimiž se provádí exekuce, pokud zákon nestanoví jinak. Insolvenčnímu správci nebo v rámci likvidace dědictví do likvidační podstaty exekutor vydá vymožené plnění bezodkladně po právní moci usnesení, kterým rozhodne po odpočtu nákladů exekuce o vydání vymoženého plnění insolvenčnímu správci nebo do likvidační podstaty.
(...)

§ 69 (exekučního řádu)

Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na exekuci prodejem movitých věcí a nemovitých věcí přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitých věcí.

§ 337h (o. s. ř.)

(1) Dnem právní moci rozvrhového usnesení zanikají zástavní práva váznoucí na nemovité věci; ustanovení § 336l odst. 4 tím není dotčeno.

(...)

Ve výše uvedené podobě platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona, exekučního řádu a občanského soudního řádu již v době zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka. V době vydání napadeného rozhodnutí doznala změn pouze některá ustanovení insolvenčního zákona, a to jen tak, že:

1/ V ustanovení § 38 odst. 1 byla vložena jako (věta druhá) další věta, jež se týkala odměny insolvenčního správce v případě oddlužení (a na předmětnou věc, řešenou v konkursním režimu, tak toto doplnění žádný vliv nemá).

2/ Ve struktuře ustanovení § 38 se odstavec 6 posunul tak, že šlo o odstavec 7.

3/ V ustanovení § 166 insolvenčního zákona věta druhá byla doplněna textem: „,a jde-li o zajištěné věřitele podmíněných pohledávek nebo pohledávek budoucích, k jejichž zajištění byla zastavena věc, právo, pohledávka nebo jiná majetková hodnota nebo zřízeno jiné zajištění uvedené v § 2 písm. g/“ (na předmětnou věc toto doplnění žádný vliv nemá).

[17] Judikaturu insolvenčních soudů k postavení zajištěného (zástavního) věřitele, v insolvenčním řízení vedeném na majetek zástavního dlužníka v situaci, kdy v důsledku zpeněžení zástavy v exekuci sice zaniklo zástavní právo zajištěného věřitele (§ 69 exekučního řádu a § 337h odst. 1 o. s. ř.), ale vzhledem k účinkům spojeným se zahájením insolvenčního řízení (§ 109 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona, § 46 odst. 7 exekučního řádu) zůstalo nevypořádáno (exekuční výtěžek zpeněžení zajištění byl vydán do majetkové podstaty zástavního dlužníka), sjednotil Nejvyšší soud prostřednictvím R 107/2016. V tomto rozhodnutí [od nějž nevidí důvod se odchýlit ani pro poměry dané věci, na které v podrobnostech odkazuje a z nějž ve své rozhodovací praxi dále vychází (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 2015, sen. zn. 29 ICdo 10/2014, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. prosince 2015, sen. zn. 29 ICdo 21/2015, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2018, sp. zn. 29 Cdo 2611/2016, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. dubna 2018, sp. zn. 29 Cdo 5643/2016)] Nejvyšší soud uzavřel, že je-li zahájeno insolvenční řízení vůči dlužníku v době, kdy již bylo v exekučním řízení pravomocně rozhodnuto o udělení příklepu, nelze pokračovat v provádění exekuce (§ 109 odst. 1 písm. c/ insolvenčního zákona). Bude-li v insolvenčním řízení rozhodnuto o úpadku dlužníka, je povinností soudního exekutora rozhodnout o vydání rozdělované podstaty insolvenčnímu správci. Vydáním výtěžku zpeněžení insolvenčnímu správci (právní mocí rozvrhového usnesení) zaniká v souladu s § 337h odst. 1 o. s. ř. zástavní právo k předmětu zajištění (k zániku dochází ze zákona, výmaz zástavního práva pak již má pouze deklaratorní účinky). Vydání výtěžku zpeněžení zajištění však nemůže být na úkor věřitele, který si svou pohledávku (na rozdíl od ostatních věřitelů dlužníka) zajistil. Proto je insolvenční správce povinen s vydaným výtěžkem zpeněžení z exekučního řízení naložit jako s výtěžkem zpeněžení majetkové podstaty.

[18] Smysl vydání výtěžku zpeněžení zástavy v exekučním řízení přímo insolvenčnímu správci a nikoliv oprávněnému či jiným věřitelům, kteří se přihlásí do exekučního řízení, je ten, že uspokojovat lze pouze pohledávky těch (zajištěných) věřitelů, kteří se do insolvenčního řízení přihlásili (srov. závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2011, sen. zn. 29 NSČR 16/2011, uveřejněného pod číslem 54/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), bez ohledu na to, zda byli účastníky původního exekučního řízení.

[19] Projednávaná věc se od R 107/2016 skutkově odlišuje jen potud, že proces zpeněžení zástavy v exekuci byl dokončen poté, co nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení vedeného na majetek zástavního dlužníka, leč stalo se tak v plném souladu s předběžným opatřením insolvenčního soudu z 11. října 2016 (srov. i § 82 odst. 2 písm. b/ insolvenčního zákona).

[20] V R 107/2016 (ani v následných rozhodnutích, jež z R 107/2016 vycházejí) však Nejvyšší soud neřešil otázku, kterou mu předkládá k zodpovězení dovolatel (totiž otázku, zda a v jakém rozsahu náleží insolvenčnímu správci odměna z vydání takto získaného výtěžku zpeněžení zajištění zajištěnému věřiteli). Úsudek, podle kterého je insolvenční správce povinen s vydaným výtěžkem zpeněžení z exekučního řízení naložit jako s výtěžkem zpeněžení majetkové podstaty, směřoval k vymezení práv zajištěného věřitele. Dovolatel se tedy mylí, dovozuje-li, že napadené rozhodnutí je v otázce jeho práva na odměnu v rozporu se závěry obsaženými v R 107/2016 (potud jde o věc dosud neřešenou dovolacím soudem).

[21] Nejvyšší soud v první řadě předesílá, že výkladem § 38 insolvenčního zákona se zabýval již v usnesení ze dne 29. září 2010, sen. zn. 29 NSČR 27/2010, uveřejněném pod číslem 64/2011 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (ústavní stížnost podanou proti tomuto usnesení odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 1. března 2011, sp. zn. IV. ÚS 3648/10, dostupným na webových stránkách Ústavního soudu). V označeném rozhodnutí Nejvyšší soud dospěl k závěru, že z dikce § 38 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona (od 1. července 2017 jde o větu třetí) se podává ve spojení s příslušnými ustanoveními vyhlášky č. [313/2007](#) Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (dále jen „vyhláška o odměně“) jednoznačný posun v určování odměny při řešení dlužníkovy úpadku konkursem potud, že odměna má být (je) určována z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi věřitele, tedy z částky, kterou mají (zjednodušeně řečeno) věřitelé skutečně obdržet. Srov. k tomu u zajištěných věřitelů § 1 odst. 2 vyhlášky o odměně a u nezajištěných věřitelů § 1 odst. 3 vyhlášky o odměně (ve znění, jež od zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka do vydání napadeného rozhodnutí nedoznalo změn).

[22] Judikatura Nejvyššího soudu je rovněž ustálena v tom, že zajištěný věřitel má právo, aby byl v insolvenčním řízení při splnění stanovených předpokladů uspokojen z výtěžku zpeněžení zajištění, přičemž předmět zajištění tvoří do jisté míry oddělenou majetkovou podstatu, z níž nemohou být (před plným uspokojením nároků zajištěného věřitele) uspokojeni jiní věřitelé dlužníka; srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. května 2015, sen. zn. 29 NSČR 4/2013, uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 4, ročník 2016, pod číslem 49, nebo důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. srpna 2018, sen. zn. 29 NSČR 193/2016, uveřejněného pod číslem 80/2019 Sbírkou soudních rozhodnutí). Ona oddělenost, respektive výlučnost, předmětu zajištění z hlediska určení komu (a v jaké výši) případně výtěžek jeho zpeněžení, se projevuje i tím, že pro účely vydání tzv. čistého výtěžku zpeněžení zajištění zajištěnému věřiteli se od hrubého výtěžku zpeněžení zajištění odečítají nejen náklady spojené se správou a zpeněžením předmětu zajištění (ve výši limitované úpravou obsaženou v ustanovení § 298 odst. 4 insolvenčního zákona), nýbrž i částka připadající na odměnu insolvenčního správce (§ 298 odst. 2 insolvenčního zákona), přičemž i výše této odměny se určuje jinak (je nižší) než výše odměny z výtěžku zpeněžení majetku určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele (srov. opět § 1 odst. 2 a 3 vyhlášky o odměně).

[23] Platí rovněž, že pojem „zpeněžení majetkové podstaty“ je i prostřednictvím zákonné definice obsažené v § 283 odst. 1 insolvenčního zákona chápán poměrně široce. V intencích závěrů obsažených v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2018, sen. zn. 29 NSČR 141/2016, se takovým (vyhláškou o odměně honorovaným) zpeněžením rozumí i dobrovolné peněžité plnění dlužníkovy dlužníka do majetkové podstaty, což v případě, že předmět zajištění (zástavu) tvořila taková dlužníková pohledávka, předpokládá minimální (nebo i žádnou) aktivní účast insolvenčního správce na samotném zpeněžování. Všem těmto procesům je nicméně společné, že vlastní proces zpeněžování (lhostejno jakým způsobem) se uskutečnil v době insolvenční správy zpeněžovaného majetku (respektive zpeněžovaného majetku, který tvoří předmět zajištění) insolvenčním správcem. S tím (logicky) implicitně počítá též ustanovení § 38 odst. 1 insolvenčního zákona (co do těch částí, jež se týkají odměny v konkursu). O takový případ však v posuzované věci nešlo. Závěry formulované

v R 107/2016 měly za cíl překlenout mezeru v zákoně vyvolanou tím, že zajištěný (zástavní) věřitel v procesu exekučního zpeněžení předmětu zajištění na jedné straně již přišel o zástavní právo (§ 337h odst. 1 o. s. ř.), leč na druhé straně mu ještě nebyl vydán odpovídající exekuční výtěžek zpeněžení předmětu zajištění, přemístěný (v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení a v souladu s § 46 odst. 7 exekučního řádu) do majetkové podstaty dlužníka (dříve povinného).

[24] V R 107/2016 se Nejvyšší soud (s odvoláním na své usnesení ze dne 21. června 2012, sp. zn. 20 Cdo 3395/2011) přihlásil též k závěru, že i pro insolvenční řízení se uplatní závěry formulované v usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 15. prosince 2004, sp. zn. 20 Co 471/2004, uveřejněném pod číslem 86/2005 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 86/2005“), podle kterého byl-li prohlášen konkurs na majetek povinného poté, co v řízení o výkon rozhodnutí byla jeho nemovitost pravomocným usnesením o příklepu prodána, soud po zaplacení nejvyššího podání vydražitelem usnesením rozhodne o uspokojení pohledávky nákladů řízení vzniklých státu v souvislosti s prováděním dražby, nové dražby nebo další dražby a o vydání zbytku rozdělované podstaty správci konkursní podstaty, s tím, že toto usnesení má účinky rozvrhového usnesení (§ 337h o. s. ř.). Přímo z dikce § 46 odst. 7 exekučního řádu se též podává, že soudní exekutor vydává (má vydat) vymožené plnění insolvenčnímu správci po odpočtu nákladů exekuce (k nákladům exekuce srov. § 87 odst. 1 exekučního řádu, v rozhodném znění).

[25] Z výše uvedeného vyplývá, že postupy předjímanými v R 86/2005 a v § 46 odst. 7 exekučního řádu se má dostat (dostává se) do majetkové podstaty dlužníka již tzv. čistý výtěžek zpeněžení předmětu zajištění a pravidlo formulované v R 107/2016 (o tom, jak je insolvenční správce povinen naložit s vydaným výtěžkem zpeněžení) se týká (při řádném běhu věci má týkat) právě čistého výtěžku zpeněžení předmětu zajištění. Důvod k odečtení jakýchkoli dalších částek (včetně odměny insolvenčního správce) postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona tak zásadně není dán. O odečtení nákladů spojených se správou předmětu zajištění bude možné uvažovat jen tehdy, půjde-li o účelně vynaložený náklad na správu exekučního výtěžku zpeněžení předmětu zajištění v době od jeho předání (vydání) do majetkové podstaty dlužníka do rozhodnutí o jeho vydání zajištěnému věřiteli. Je pak zjevné, že je-li do majetkové podstaty vydáván exekuční výtěžek zpeněžení předmětu zajištění, je vyloučeno uvažovat o odečtení jakéhokoli dalšího nákladu spojeného se zpeněžením, jež se událo v exekuci. Z téže příčiny je vyloučeno uvažovat o odměně insolvenčního správce jakkoli navázané (jak předjíhá ustanovení § 298 insolvenčního zákona) na zpeněžení předmětu zajištění, k němuž nedošlo v rámci insolvenčního řízení. Není zcela vyloučeno uvažovat o případném zvýšení konečné odměny insolvenčního správce (§ 38 odst. 3 insolvenčního zákona) v souvislosti s mimořádnými aktivitami, které byl případně nucen vyvinout při správě exekučního výtěžku zpeněžení předmětu zajištění v době od jeho předání (vydání) do majetkové podstaty dlužníka do rozhodnutí o jeho vydání zajištěnému věřiteli (a pro tento případ provést odečet předpokládaného navýšení odměny v režimu § 298 odst. 2 insolvenčního zákona tak, aby ke zvýšení odměny za činnosti vyvinuté ve prospěch zajištěného věřitele nedošlo jen na úkor nezajištěných věřitelů); o takový případ však v této věci nešlo.

[26] Lze tedy shrnout, že byl-li majetek tvořící předmět zajištění (zástavu) v souladu se zákonem zpeněžen v exekučním řízení a byl-li dosažený výtěžek takového zpeněžení postupem podle § 46 odst. 7 exekučního řádu předán do majetkové podstaty dlužníka, kde má být vydán zajištěnému (zástavnímu) věřiteli, jehož zástavní právo v exekučním řízení zaniklo podle § 337h odst. 1 o. s. ř., nenáleží insolvenčnímu správci dlužníka odměna za zpeněžení předmětu zajištění, kterou by si postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohl odečíst od výtěžku zpeněžení předmětu zajištění před jeho vydáním zajištěnému věřiteli.

[27] Tento závěr s sebou nese konečné posouzení podaného dovolání jako neopodstatněného. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl (§ 243d písm. a/ o. s. ř.).

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)